

B2B31CZS - Cvi ení 3

Úkoly:

DFT - periodogram, prořakování

Generujte sinusový signál:

```
f = 1000; % Hz  
fs = 8000; % Hz, Vzorkovací frekvence  
t_max = 0.5; % s, Délka trvání
```

- **Vyberte ze signálu segment** o délce $N=512$ vzorků a sledujte jeho periodogram (funkce `fft`). Popište správnou frekvenci osu a srovnajte různé způsoby zobrazení (plot s různými parametry, stem, apod.).
- **Sledujte periodogram** sinusového signálu pro segmenty různých délek: $N=512$, 510, 508 vzorků resp. $N=512$, 515, 520 vzorků. Vysvětlete efekt délky okna (segmentu) na výsledcích, které uvidíte.
- Sledujte periodogram sinusovky o kmitočtu $f=1231$ Hz opět pro různé krátkodobé segmenty $N=512$, 510, 508 vzorků. Vysvětlete pozorované výsledky.

```
N = 512; % 510, 508, 515, 520 Měte délku okna  
% f = 1231; % Změte frekvenci sinusovky
```

Zopakujte předcházející analýzy na stejném signálu, který bude ale převážován **Hammingovým oknem** (funkce `hamming`).

```
w = hamming(N);
```

(Pokud budete rychlí, opakujte předchozí analýzu s jinými okny: Hannovo, Blackmanovo a trojúhelníkové váhovací okno - funkce `hanning`, `blackman`, `triang`.)

1. Vliv váhování v detekci harmonických složek v signálu softwarově definovaného rádia

Na této signál `x_spl.mat` obsahující směs harmonických složek v záznamu délky $N = 250$ vzorků. Signál je vzorkovaný kmitočtem $f_s = 1$ kHz a je uložen v MATLABovském formátu. Pro načtení do MATLABu použijte funkci `load`.

```
load(x_spl.mat) % Nejdříve stáhněte a přidejte do aktuální složky/Matlabovské cesty  
fs = 1000; % Hz  
N = 250;
```

Pro daný signál sledujte:

- Amplitudové spektrum signálu dané délky $N = 250$ **bez váhování** v lineárním i logaritmickém měřítku
- Amplitudové spektrum signálu váhovaného **Hammingovým** oknem v lineárním i logaritmickém měřítku
- Amplitudové spektrum signálu váhovaného **Blackmanovým** oknem v lineárním i logaritmickém měřítku

2. Odhad krátkodobého výkonového spektra reálného signálu

Na této signál [vm7.bin](#), který je vzorkovaný kmito tem $f_s = 16 \text{ kHz}$ a je uložen v binární formě bez hlavičky. Pro načtení do MATLABu použijte funkci [loadbin.m](#).

```
sig = loadbin("vm7.bin")
fs = 16000; % Hz
```

- Vykreslete výkonové spektrum v dB pro první dostupný segment délky $N=512$ vzorků se správným škálováním frekvencí osy.
- Srovnajte výsledek pro nevážený segment a segment vážený Hammingovým oknem. Sledujte vliv prosakování.

(V případě nedostatku času opakujte ilustrativně i pro další signály [vf0.bin](#), [vm0.bin](#), [vf1.bin](#), [vm1.bin](#), [vf2.bin](#), [vm2.bin](#), [vf3.bin](#), [vm3.bin](#), [vf4.bin](#), [vm4.bin](#), [vf5.bin](#), [vm5.bin](#), [vf6.bin](#), [vm6.bin](#), [vf7.bin](#), [vm7.bin](#), [vf8.bin](#), [vm8.bin](#), [vf9.bin](#), [vm9.bin](#).)

Doplňování nulami při výpočtu DFT (interpolace)

Vygenerujte velmi krátký úsek sinusového signálu s parametry:

```
f = 1231; % Hz
fs = 8000; % Hz, Vzorkovací frekvence
N = 512; % Počet vzorků
```

Počítejte spektrum pro délku diskrétní Fourierovy transformace $N_{FFT} = 512, 1024, 2048, 4096, 8192$ a dosažené výsledky srovnajte.

```
NFFT = 512; % 1024, 2048, 4096, 8192
```

1. Způsob odhadu harmonických komponent v záznamu

Na této signály [sig1.mat](#) a [sig2.mat](#) obsahující krátké záznamy smíšených sinusových signálů za přítomnosti Gaussovského bílého šumu. Záznamy jsou vzorkované kmito tem $f_s = 200 \text{ Hz}$ a jsou uloženy v MATLABovském formátu. Pro načtení do MATLABu použijte funkci `load`.

```
load sig1.mat
load sig2.mat
fs = 200; % Hz
```

Pro oba zvolené signály určete:

- Počet sinusových komponent a jejich kmitočty
- Spektrum spočítané ze segmentu dostupného záznamu o délce $N=40$ vzorků resp. ze segmentu doplněného nulami na délku $N=512$ vzorků

2. Vliv interpolace v detekci harmonických složek v signálu softwarově definovaného rádia

Pro dříve realizovaný výsledek spektrální analýzy signálu [x_spl.mat](#) obsahující směs harmonických složek v záznamu délky $N = 250$ vzorků, viz výše, **sledujte vliv interpolace** při výpočtu amplitudového spektra s různými typy váhování a pro různé délky DFT, tj. zobrazte:

- Interpolované amplitudové spektrum signálu **bez váhování** v logaritmickém měřítku, které je pořítané pomocí DFT délky $N_{FFT} = 2048$ (doplňeno nulami)
- Interpolované amplitudové spektrum signálu váhovaného **Hammingovým oknem** a následně také **Blackmanovým oknem** v lineárním i logaritmickém měřítku, které je pořítané pomocí DFT délky $N_{FFT} = 2048$ (doplňeno nulami), určete také pro délku $N_{FFT} = 512$ a $N_{FFT} = 4096$ (doplňeno nulami)

Detekce periodicity v DFT

Pozorujte periodogramy následujících signálů, které obsahují jednu, dvě, tři resp. čtyři periody znělé hlásky [vm0-1-per.bin](#), [vm0-2-per.bin](#), [vm0-3-per.bin](#), [vm0-4-per.bin](#). Pro načtení do MATLABu použijte opět funkci [loadbin.m](#). Vzorkovací frekvence tohoto signálu je 16 kHz. Periodogramy pořízíte vždy pro délky dané délkou záznamu. Pozorované výsledky vysvětlete.

```
loadbin("vm0-1-per.bin")
fs = 16000; % Hz
```

Sledujte, jak se mění spektrum signálu [vm0-4-per.bin](#), pořízíme-li DFT následujících délek (tj. se zkrácením posloupnosti nebo přidáním nulami):

- a) 479, 481
- b) 470, 490
- c) 256, 512
- d) 1024
- e) 2048

1. Sledujte periodicitu v reálném signálu (znělé hlásky) [vm0-real-per.bin](#)

Pokuste se určit základní periodu resp. základní frekvenci daného kvaziperiodického signálu. Pořízíte periodogram:

- a) pro $N_{FFT} = 512$
- b) pro $N_{FFT} = 4096$

2. Sledujte spektrum neperiodického signálu (neznělé hlásky) [real-non-per.bin](#) a srovnajte s předchozí variantou kvaziperiodického signálu

Pořízíte opět periodogram:

- a) pro $N_{FFT} = 512$
- b) pro $N_{FFT} = 4096$

V případě dostatku času...

- Periodicita ve spektru reálného signálu různé délky: Pro signál [vm7.bin](#) z prvního úkolu sledujte vliv délky okna na detekci periodicity ve spektru signálu. Pozorujte výkonové spektrum v dB pro první segmenty délky $N=2000, 1024, 512, 256, 128, 64$ vzorků, které vždy váhujte Hammingovým oknem stejné délky. Sledujte vždy analyzovaný váhovaný signál a vypořítané výkonové spektrum.

Všimněte si souvislosti po tu pozorovaných period v dostupném segmentu signálu a z etelnosti harmonických komponent v napo ítaném spektru.

- Ur ete výšku hlasu na základ DFT i pro jiné záznamy odkazované v prvním bod pro dnešní resp. minulé cvi ení a srovnejte s výsledky dosaženými pomocí odhadu na bázi autokorelace. Pracujte vždy s vybraným krátkodobým segmentem délky $N=512$ a pro odhad na bázi DFT dopl te nulami, jako v p edcházejícím kroku (tj. volte $N_{FFT}=4096$).
- Ur ete výšku tónu u hudebních signál z minulého cvi ení a srovnejte s výsledky dosaženými pomocí autokorelace - [cembalo_d_dur_2.wav](#), [fletna_d_dur_6.wav](#), [housle_d_dur_5.wav](#), [kytara_d_dur_1.wav](#), [piano_d_dur_4.wav](#), [varhany1_d_dur_3.wav](#), [varhany2_d_dur_8.wav](#). POZN.: Dostupné signály vzorkované kmito tem 48 kHz bude vhodné p evzorkovat minimáln na 16 kHz (pro analyzované signály by vzhledem k frekven nímu rozsahu bylo možné i p evzorkování na 8 kHz).

Domácí práce

Numerický výpo et FT, FS, DTFT, DFS pomocí DFT

Numerický výpo et Fourierovy transformace spojitého neperiodického signálu pomocí DFT.

- Zobrazte v subplot(221) **spojitý neperiodický** obdélníkový signál s amplitudou $A=5$, ší kou pulzu $t_0=0.04$ s v asovém intervalu $-0,1 - 0,4$ s. Volte malý krok zobrazení, tj. nejvýše 0.1 ms.
- Zobrazte v subplot(222) též teoreticky vypo tené spojité spektrum, viz dopl kový studijní matediál - [DFT-priklady.pdf](#). Spektrum zobrazte pro úhlový kmito et omega v pásmu ± 3000 rad/s.
- V subplot(223) zobrazte navzorkovaný kone ný po et vzork uvedeného signálu v asovém intervalu od $t_{min}=0$ do $t_{max}=0,4$ s. Použijte vzorkovací kmito et $f_s=500$ Hz.
- V subplot(224) zobrazte vypo tený periodogram pomocí DFT výše zmi ovaného signálu.
- Navzorkovaný signál zobrazte rovn ž jako body odlišnou barvou do p vodního obrázku spojitého pr b hu, tj. do subplot(221).
- Spektrum vypo tené pomocí DFT zobrazte pro srovnání rovn ž do zobrazení teoreticky vypo teného spojitého neperiodického spektra, tj. subplot(222).
- Opakujte rychle pro $f_s=820$ Hz, $f_s=200$ Hz, $f_s=2000$ Hz.
- Pro $f_s=820$ Hz opakujte pro r zné délky vzorkovaného signálu, tj. $t_{max}=0,8$ s, $t_{max}=0,08$, $t_{max}=0,06$, $t_{max}=0,03$.
- Srovnejte teoretický výpo et spektra spojitého periodického obdélníkového signálu v asovém intervalu $0-X$ s a jeho spektra v pásmu $\pm YY$ rad/s.
- Srovnejte teoretický výpo et spektra diskrétního neperiodického obdélníkového signálu vzorkovaného kmito tem $f_s=xx$ Hz v asovém intervalu $0-X$ s a jeho spektra v pásmu $\pm f_s$ Hz.
- Srovnejte teoretický výpo et spektra diskrétního periodického obdélníkového signálu vzorkovaného kmito tem $f_s=xx$ Hz v asovém intervalu $0-X$ s a jeho spektra v pásmu $\pm f_s$ Hz.